

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-04-03

Vår referens

Arber Jasharaj
Planeringssekreterare
arber.jasharaj@malmo.se

Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna - Övning i pågående grovt våld i skolmiljö GYVF-2025-650

Sammanfattning

Sverigedemokraterna (SD) har den 6 februari 2025 inkommit med ett nämndinitiativ till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I nämndinitiativet föreslås gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden besluta att gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen skyndsamt undersöker möjligheten att genomföra övningar i pågående dödligt våld i skolmiljö.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har sedan våren 2022 systematiskt genomfört utbildningar och övningar i pågående dödligt våld (PDV) i samtliga skolverksamheter. Övningarna genomförs med stöd av upphandlat säkerhetsbolag och utgår från nationella riktlinjer. Majoriteten av verksamheterna har genomförts fler än en övning, och nya tillfällen är inplanerade under 2025 utifrån verksamheternas behov.

Utbildnings- och övningsinsatserna är en del av förvaltningens bredare säkerhetsarbete, som även omfattar etablerade rutiner, lokala krisplaner och investeringar i fysiska skyddslösningar.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslår gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att anse initiativet besvarat utifrån vad som framkommer i ärendet.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser nämndinitiativets förslag gällande övning i pågående grovt våld i skolmiljö besvarat med hänvisning till vad som framgår i ärendet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna - Övning i pågående grovt våld i skolmiljö

- Protokollsutdrag GVN 2025-02-28 §30 Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna - Övning i pågående grovt våld i skolmiljö
- G-Tjänsteskrivelse GVN 2025-04-25 Nämndinitiativ från Sverigedemokraterna - Övning i pågående grovt våld i skolmiljö
- Bilaga 1 GVF rutin vid våld och hot

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-02-19

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-02-28

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2025-04-11

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-04-25

Ärendet

Bakgrund

Sverigedemokraterna (SD) har den 6 februari 2025 inkommit med ett nämndinitiativ till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. I nämndinitiativet föreslås gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden besluta att gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen undersöker möjligheterna att skyndsamt genomföra övningar i pågående dödligt våld i skolmiljö.

Av nämndinitiativet framgår följande:

”Vi sverigedemokrater vill uttrycka vår djupa sorg över händelsen vid skolskjutningen på Campus Risbergsga i Örebro. Det är med bestörtning vi ännu en gång bevittnar grovt våld i en skolmiljö. Malmö har tidigare drabbats av ett liknande tragiskt fall då en ensam gärningsman i mars 2022 mördade personal på Malmö latinskola.

Sverigedemokraterna har under lång tid verkat för kraftfulla åtgärder mot det ökade våldet i samhället, även om det först på senare år våra förslag börjat få bredare stöd bland övriga partier. Tidigare i år fick nämndens ledamöter ta del av en ”Kombinerad fält- och simuleringsövning i pågående dödligt våld i skolmiljö” som genomfördes av Östersunds kommun under hösten 2024. Resultatet visade tydligt vikten av att skolor är förberedda på hur elever, personal och beslutsfattare bör agera vid en allvarlig våldssituation.

Mot bakgrund av detta anser vi det angeläget att Malmö stad undersöker möjligheten att snabbt införa liknande övningar. Våra skolor måste stå rustade även för det mest otänkbara.”

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens övergripande säkerhetsarbete

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen bedriver ett strukturerat och systematiskt arbete med skolsäkerhet. Arbetet omfattar såväl det förebyggande som det akuta och återställande perspektivet vid olika typer av allvarliga händelser, däribland situationer med pågående grovt våld i skolmiljö.

Säkerhetsarbetet vilar på ett helhetsperspektiv där både fysiska och psykosociala aspekter beaktas och integreras i flera av förvaltningens arbetsprocesser. Detta säkerställer att säkerhetsfrågor kontinuerligt finns på agendan i verksamheterna.

Med utgångspunkt i det systematiska arbetsmiljöarbetet kartlägger, bedömer och hanterar arbetsgivaren risker relaterade till olika former av våld och hot i arbetsmiljön. Arbetsgivaren ansvarar även för att samtliga medarbetare har tillräcklig kunskap, information och utbildning för att kunna utföra sitt arbete på ett tryggt och säkert sätt.

En central del av förvaltningens säkerhetsarbete – särskilt i syfte att förebygga situationer med pågående grovt våld i skolmiljö – utgörs av elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Det socialt förebyggande perspektivet syftar till att tidigt upptäcka och motverka psykisk ohälsa samt att främja elevers välmående och hälsa. Dessa insatser stärker viktiga skyddsfaktorer i arbetet med att förhindra allvarliga våldshändelser i skolmiljö.

En annan viktig del i förvaltningens säkerhetsarbete är det systematiska arbetet med att upprätthålla trygghet och studiero för eleverna. Detta sker genom åtgärder som både verkar brottsförebyggande och syftar till att främja ordning och en god skolmiljö.

Inom ramen för detta arbete har förvaltningen på uppdrag av nämnden genomfört omfattande investeringar i fysiska säkerhetslösningar. Bland dessa märks bland annat utökad kamerabevakning, som används för att förebygga och upptäcka brott samt bistå brottsbekämpande myndigheter vid utredningar. Därutöver har förvaltningen investerat i ett modernt skalskydds- och passagesystem för att begränsa obehörig åtkomst till skolans lokaler.

För att stärka den operativa beredskapen vid akuta situationer har även larm- och kommunikationssystemet Cosafe implementerats i samtliga verksamheter. Systemet möjliggör snabb och direkt kommunikation mellan medarbetare vid pågående incidenter, vilket bidrar till ökad handlingsberedskap och trygghet. Tillsammans utgör dessa insatser en viktig del av det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i skolmiljön, vilket är av vikt för att förebygga och förhindra grova våldsdåd i skolmiljöer.

Utöver de ovan beskrivna systematiska processerna deltar förvaltningens säkerhetsfunktioner – i form av beredskaps- och säkerhetssamordnare – aktivt i olika forum och samverkansstrukturer tillsammans med andra förvaltningar och externa myndigheter. Syftet är att möjliggöra erfarenhetsutbyte, gemensam uppföljning av aktuella händelser samt kontinuerlig omvärldsbevakning i frågor som rör säkerhet och trygghet.

Genom detta arbete har förvaltningen etablerat goda kontakter och en nära samverkan, inte minst med brottsbekämpande myndigheter. Dessa aktörer utgör ett viktigt stöd i både operativa och strategiska frågor och bidrar med värdefull kompetens och rådgivning. Detta är av särskild betydelse för säkerhetsfunktionernas roll i att stödja och vägleda nämndens verksamheter i deras säkerhetsarbete.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens rutiner och handlingsplaner

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har flera styrdokument och handlingsplaner med tydligt fokus på säkerhet, vilka är relevanta även i situationer som rör pågående grovt våld i skolmiljö.

Ett centralt dokument i detta sammanhang är förvaltningens övergripande rutin för hantering av våld och hot. Rutinen tydliggör chefernas och medarbetarnas ansvar och skyldigheter i det förebyggande arbetet, samt ger vägledning för lämpligt agerande vid såväl eskalerande vålds- och hotsituationer som vid akuta händelser, inklusive pågående grovt våld i skolmiljö (se Bilaga 1 GVF rutin vid våld och hot).

Den del av rutinen som rör akuta situationer utgår från nationellt framtaget myndighetsmaterial med fokus på våldshandlingar med stora konsekvenser i skolmiljö. Detta bidrar till att säkerställa ett enhetligt, väl förankrat och professionellt agerande inom nämndens verksamheter vid allvarliga incidenter.

Kopplat till den förvaltningsövergripande rutinen har utbildningskontoret inrättat en stödtelefon som chefer kan ringa till vid uppkomna situationer. Denna kontaktväg, där stödfunktionerna erbjuder verksamheterna ett samordnat stöd, säkerställer att korrekta bedömningar görs och nödvändiga åtgärder vidtas.

Som komplement till rutinen finns en bilaga som beskriver hur verksamheterna bör agera vid misstanke om radikalisering eller våldsbejakande extremism. I dokumentet hänvisas bland annat till Konsultationsteamet vid Plattform Malmö, som kan bistå verksamheterna med professionell bedömning och orosinventering. Teamet erbjuder stöd i samverkan med relevanta aktörer, såsom socialtjänsten och Polismyndigheten.

Utöver den förvaltningsövergripande rutinen har varje enskild verksamhet lokalt anpassade rutiner. Dessa utformas med hänsyn till verksamhetens fysiska, tekniska och organisatoriska förutsättningar. Detta är särskilt viktigt eftersom ett ändamålsenligt agerande vid exempelvis pågående grovt våld förutsätter att rutinerna är förankrade i den lokala kontexten och anpassade efter de specifika behov och förhållanden som råder på respektive enhet.

Om en oönskad händelse trots allt skulle inträffa har varje verksamhet en lokal krisplan som syftar till att ge stöd i hanteringen av den uppkomna situationen. Krisplanerna omfattar både akuta insatser under pågående grovt våld i skolmiljö och det efterföljande arbetet, såsom omhändertagande, information och återställande av trygghet i verksamheten.

Utbildning och övning i hantering av pågående grovt våld i skolmiljö

Sedan våren 2022 genomför gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen regelbundna utbildnings- och övningsinsatser för skolverksamheterna med fokus på hantering av situationer med pågående grovt våld i skolmiljö. Dessa kompetenshöjande aktiviteter leds av det upphandlade säkerhetsföretaget SRS Security. Innan 2022 finns dokumentation på att övningar genomfördes i nämndens verksamheter men inte lika systematiskt som idag.

Utbildningsinsatserna utgår från förvaltningens etablerade rutin för agerande vid pågående dödligt våld och bygger på den nationella vägledningen Våldshandlingar med stora konsekvenser i skolan. Under övningarna tränas skolpersonal på centrala moment som att fly, söka skydd, larma och varna. Personalen får praktisk erfarenhet av att både utrymma byggnaden och genomföra inrymning – inklusive kunskap om vilka lokaler som lämpar sig för inrymning samt hur dessa kan säkras, exempelvis genom barrikadering.

Sedan våren 2022 har samtliga verksamheter inom gymnasieskolan och vuxenutbildningen genomfört minst en övning i pågående dödligt våld (PDV). Majoriteten av verksamheterna har därefter genomfört ytterligare minst en övning. Inför 2025 har flera verksamheter redan bokat in nya övningstillfällen, och dialog förs löpande med övriga verksamheter för att planera kommande insatser. Genomförandet av övningar styrs ytterst av verksamhetens behov, med särskild hänsyn till faktorer som större förändringar i personalstyrkan eller flytt till nya lokaler, vilket kan påverka förutsättningarna för ett effektivt agerande vid en krissituation.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltning rekommenderar gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden att anse initiativet besvarat utifrån vad som framkommer i ärendet

Ansvariga

Elena Zukauskaite Avdelningschef
Anneli Schwartz Förvaltningschef